

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER

Yazan: Enes EDİS*

A. Genel Olarak

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) m. 3 hükmüne göre “kişisel veri” olduğu kabul edilen verilerin hukuka uygun olarak işlenebilmesi için öncelikle KVKK m. 4 hükmünde belirlenen ilkelere uygun davranılması gerekmektedir. Hem KVKK m. 6 hükmündeki anlamıyla özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, hem de KVKK m. 3 hükmündeki anlamıyla genel nitelikteki kişisel verilerin işlenmesinde KVKK m. 4 hükmünde zikredilen ilkelere uyulması yasal bir zorunluluktur. KVKK m. 4 hükmü gereğince, kişisel verilerin işlenmesinde, hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ilkesine; doğru ve gerektiğinde güncel olma ilkesine; belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme ilkesine; işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkesine uygun hareket edilmesi yasal bir zorunluluktur. Bu ilkeler, KVKK’nin “kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini koruma” amacına hizmet etmesine yönelik olarak hem mevzuattaki boşlukların giderilmesi hususunda hem de bu amaca hizmet eden bir uygulamanın geliştirilmesinde yol gösterici niteliktedir. Bu ilkelerin KVKK metnine alınmasında 108 sayılı Sözleşme’den (m.5) ve 95/46 EC sayılı Direktiften (m.6) ilham alınmıştır. GDPR m. 5 hükmünde de kişisel verilerin işlenmesine ilişkin genel ilkelere yer verilmiştir. Bu yazıda KVKK m. 4 hükmünde zikredilen bu ilkeleri incelenmeye çalışılacaktır.

B. Kişisel Verilerin İşlenmesinin Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun Olması İlkesi

Kişisel verilerin hukuka ve dürüstlük kuralına uygun işlenmesi yasal bir zorunluluktur. Geniş ve kapsamlı olan bu ilkenin önemi, diğer ilkeleri kapsayıcı bir niteliğe sahip olması ve KVKK’deki tüm ilke ve kurallara uygun bir veri işlemeyi bahsedilebilmesi için varlığının zaruri olmasıdır. Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmesinden kasıt, bu faaliyetin hem evrensel hukuk ilkelerine hem de müspet hukuk kurallarına uyulmasıdır. Kişisel verilerin işlenmesinde evrensel hukuk kurallarına uyulup müspet hukuk kurallarına uyulmadığı durumlarda verinin hukuka uygun olarak işlendiğinden bahsedilememektedir.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

Kişisel verilerin dürüstlük kuralına uygun olarak işlenip işlenmediğine, veri işleme faaliyetinin; verilerin işleme amaç ve biçiminin, işlenen veri elde edilirken izlenen yolun; ilgili kişinin verinin işlenmesiyle ilgili süreçteki durumunun ve diğer faktörlerin bir arada değerlendirilmesiyle karar verilebilmektedir. Dürüstlük kuralı, sadece medeni hukuk alanında değil; hukukun tüm alanlarında geçerli ve korunması gereken bir kuraldır. Kişisel verilerin işlenmesinin dürüstlük kurallarına uygun olması kısaca, veri sorumlusunun kişisel verileri işlerken ilk andan itibaren ilgili kişinin hak ve menfaatlerini ve makul beklentilerini korumasıdır. Ancak dürüstlük kuralı, ilgili kişinin de veri sorumlusunun menfaatlerini yok saymamasını gerektirmektedir. Örneğin, veri sorumlusunun KVKK kapsamında öngörülen hak ve yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirebilmek amacıyla veri işlemedeki hedeflerine ulaşmaya çalışması ilgili kişi tarafından “dürüstlük kuralına” dayanılarak engellenmemelidir.

Kişisel verilerin korunması hukukundaki ilke ve kuralların birçoğunun dürüstlük kuralından türetildiği kabul edilmektedir. Örneğin kişisel verilerin işlenmesinde şeffaflık ilkesi bu ilkelerden biridir. KVKK m. 4 hükmünde açıkça yer almasa dahi Şeffaflık ilkesi, kişisel verilerin dürüstlük kuralına uygun bir şekilde işlenebilmesi için uyulması zorunluluk arz eden ilkelerden biridir. Şeffaflık ilkesi, özellikle ilgili kişinin bilgilendirilme hakkı ve veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü ile yakın ilişki içerisindedir. Dürüstlük kuralı, veri sorumlusunun veri işleyebilmesine dayanak teşkil eden hukuk kuralının amacının esas alınıp mümkün olduğunca en az miktarda veri işlenmesini gerektirmektedir. Bu konuda emsal teşkil edebilecek 2019/104 sayılı 11.04.2019 tarihli Facebook kararında Kurul, “... Yapılan inceleme neticesinde, ... Üçüncü taraf bir uygulamaya Facebook platformu üzerinden Facebook kullanıcısı tarafından fotoğraflarına erişim izni verildiğinde sadece zaman çizelgesinde paylaştığı fotoğraflara erişim sağlaması gerekirken, açıklanan ihlalden kaynaklı Marketplace veya Facebook Stories’de paylaşılan diğer fotoğraflara da üçüncü taraf uygulamaların erişim sağladığı, ayrıca Facebook kullanıcılarının Facebook’a taslak olarak yüklediği ve henüz paylaşımına açmadığı fotoğraflara da söz konusu üçüncü taraf uygulamaların erişim sağladığı dikkate alındığında, Facebook kullanıcılarının genel olarak izin vermiş olduğu kapasiteden çok daha fazla sayıda fotoğraflara erişim sağlanmasının, Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına ve **4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde belirtilen “Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma” ve (ç) bendinde belirtilen “işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkelerine aykırılık teşkil ettiği**, ... Facebook platformu uygulamaları daha ilk aşamada “Arkadaşların, bağlantıların ve birlikte oyun oynadığın diğer kişiler senin oyun hareketlerini görebilecek. Oyunun senin herkese açık profiline ve bu oyunu oynayan tanıdığın kişilere erişimi vardır” ifadesini kullanarak, kullanıcının arkadaş bilgilerine

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

veya diğer bilgilere kişi istemese bile ulaşabilecek şekilde çalışması hususunda izin almaktadır. İlgili kişilerin uygulamada paylaşmaya izin verecekleri kişisel verilerinin neler olması gerektiği ve yükleme aşamasında gizlilik ayarlarıyla ilgili seçimlere imkân sağlamayarak, kişisel verilerin bu şekilde işlenmesini açık rızaya dayandırmaktadır. Açık rızanın özgür irade ile açıklanması gerektiğinden, ilgili kişinin açık rızasının alınması, bir ürün veya hizmetin sunulmasının ya da ürün veya hizmetten yararlandırılmasının ön şartı olarak ileri sürülmemelidir. **Bu durumun Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendine belirtilen “Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma” ilkesine aykırılık teşkil ettiği ...**” gerekçesiyle Facebook aleyhine idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Bu karar, kişisel verilerin dürüstlük kuralına uygun olarak işlenme şartlarının her somut olayın özelliklerine göre farklılık arz ettiğini göstermektedir. Kurul, aynı konuda başka bir kararında (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5417/Kanunda-Yer-Alan-Genel-Ilkelere-Aykiri-Sekilde-Kisisel-Veri-Islenmesi-Hukuka-ve-Durustluk-Kurallarına-Uygun-Olma-ile-Belirli-Acik-Ve-Mesru-Amaclar-Icin-Isleme-Ilkelerine-Aykiri-Kisisel-Veri-Islenmesi->) da “Veri sorumlusu tarafından ilgili kişinin talebi üzerine gerçekleştirilen işlemde veri sorumlusu tarafından işlemin gerektirmediği kişisel veri içeren bir belgenin müşteriden istenilmesinin; ilgili mevzuatta yer almaması ve ulaşılmak istenen amaç ile bağdaşmaması nedeniyle **Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer verilen hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ilkesi** ile (c) bendinde yer verilen belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme ilkesine aykırılık teşkil ettiği”ne karar vermiştir.

Veri sorumlusunun, ilgili kişilerin kişisel verilerini toplama amacı dışında kullanması ve bu durum hakkında ilgili kişiyi bilgilendirmemesi durumunda söz konusu verilerin KVKK m. 4 hükmünde zikredilen dürüstlük kuralına aykırı olarak işlenmesi söz konusudur. Bunun en yaygın örneği, ticari reklam ve tanıtımlardan haberdar olmak için tüketicilerden alınan kişisel iletişim bilgilerinin başka şirketlerle paylaşılması durumudur.

Veri sorumlusunun, söz konusu kişisel veriyi işlemeye yönelik amacının ortadan kalkmasına rağmen verileri silme, yok etme veya anonimleştirme faaliyetlerinden birine tabi tutmaması da dürüstlük kurallarına aykırılık teşkil etmektedir.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

Kişisel verilerin dürüstlük kuralına uygun olarak işlenmesi, veri sorumlusunun bünyesinde çalışan/faaliyetlerde bulunan kişilerin bu verilere erişiminin “olması gereken düzeyde / bilmesi gereken prensibine uygun” kalmasını gerektirmektedir. Örneğin, bir işletmede müşteri ile iletişim kurması hiç gerekmeyen bir çalışanın tüm müşterilerin iletişim bilgilerine erişebilmesi dürüstlük kuralının sınırlarını aşan bir durumdur.

C. Kişisel Verilerin Belirli, Açık ve Meşru Amaçlara Yönelik Olarak İşlenmesi İlkesi

Kişisel verilerin hukuka uygun işlenmesinin zorunlu şartlarından biri de, kişisel verinin belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenmesidir. Bu ilke, veri sorumlusunun veri işlemesine hukuki dayanak teşkil eden norm ile doğrudan ilgilidir. Veri işleme faaliyetinin belirli, açık ve meşru amaçlarla gerçekleştirilmesi, veri işlemeye dayanak teşkil eden normun da aynı niteliklerde olmasıyla yakından ilgilidir. Ne var ki veri işlemenin söz konusu olabildiği her durum hakkında yasal düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum ise ilkenin uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Kişisel verilerin işlenmesinde belirlenen amacın açık ve belirli olmasından öncelikle anlaşılması gereken, ilgili kişinin bu amaca tam olarak vakıf olmasıdır. İlaveten, işlenen verilerin kapsamı genişledikçe ilgili kişinin daha ayrıntılı ve açık bir şekilde bilgilendirilmesi gerektiği kabul edilmektedir. Nitekim Kurul, 2019/82 sayılı 25.03.2019 tarihli kararında, ‘... aydınlatma metninde Şirketleri tarafından özel nitelikli kişisel verilerin de (sendika/dernek/vakıf üyeliklerine ilişkin bilgiler, ceza mahkûmiyeti, güvenlik tedbirleriyle ilgili veriler, cinsel hayat, biyometrik veri ve sağlık durumunuza ilişkin bilgiler gibi) işlenebileceği ifadelerine yer verildiği görülmüş olup, Şirketin temel faaliyet alanının gıda ve ihtiyaç maddelerinin perakende olarak tüketicilere ulaştırılması olduğu, Şirkete ait tüm işyerlerinde sunulan Sadakat Kart uygulamasının ise bir pazarlama programı olarak tasarlandığı dikkate alındığında, ceza mahkûmiyeti, güvenlik tedbirleriyle ilgili veriler gibi özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin veri sorumlusunun faaliyetleri kapsamında **amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olmadığı** değerlendirildiğinden, “Üyelik ve Rıza Beyanı” ile “Aydınlatma Metni” arasındaki tutarsızlıkların giderilmesi ve Şirketin Aydınlatma Metninin Kanunun temel ilkeleri ve Tebliğ hükümleri de dikkate alınmak suretiyle güncellenmesi gerektiği hususunda Şirketin talimatlandırılmasına ...” ifadeleriyle aydınlatma metninin amacın açık, belirli ve ölçülü olması ilkesiyle uyumlu olması gerektiğine hükmetmiştir.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

Kişisel verilerin meşru amaçlara yönelik olarak işlenmesinden maksat, verilerin işlenmesinde yalnızca kanunlarda belirlenen usul ve esaslara değil, kişisel verilerin korunması hukuku içerisinde diğer tüm ulusal ve uluslararası düzenlemelerle dürüstlük kuralının gereklerine uygunluk kast edilmektedir.

Veri sorumlusunun “elimizde bulunsun”, “ne olur ne olmaz” vb. hukuken içi boş gerekçelerle kişisel verileri işlenmesi hem kendisini hem de ilgili kişiyi zor durumda bırakabilecektir. Verinin işlenmesindeki amaç açık, belirli ve meşru olmak zorundadır. Örneğin, spor salonlarının tüketicilerden sağlık durumlarına, yaş ve cinsiyetlerine, kan gruplarına, iletişim bilgilerine ilişkin verileri alıp işlemeleri meşru kabul edilmektedir. Ancak, tüketicilerin dini inançları ve siyasi görüşleri gibi sunulan hizmetle ilgisi bulunmayan verileri işlenmesinde meşru bir amacının olmadığı açıktır. Kişisel verilerin meşru bir amaçla işlenmesiyle ilgili olarak veri sorumlularının, verinin işlenmesine dayanak teşkil eden hukuk kuralını tespit etmeleri ve ilgili kişilerle bunu paylaşmaları çok önemlidir. Özellikle, KVKK uyumluluk süreçlerinde gerçekleştirilen kişisel veri envanteri oluşturma aşamasında bu envanterde hangi verinin hangi amaçla işlendiğinin gösterilmesi gerekmektedir. Envanterde dayanak hukuk kuralının gösterilmesi gerekliliği dahi başlı başına, KVKK uyumluluk sürecinin her bir aşamasında hukuki destek almanın önemini göstermektedir.

Bu yazımızın da yer aldığı bültenimizin önceki sayılarında incelediğimiz Amazon Kararı’nda Kurul’un sadece kişisel verilerin nasıl işlendiği konusunu değil, ilgili kişinin nasıl bilgilendirildiği hususunu da incelediğini belirtmiştik. Amazon’un Türkiye’ye yönelik kullandığı internet sitesinde ilgili kişilerin verilerini açıklarken “kredi durumlarına” da yer verildiğinden bahsetmiştik. Bu bağlamda, kişisel verilerin meşru amaçlarla işlendiği şeklen açıklanırken de dikkat edilmesi gerekmektedir.

D.Kişisel Verilerin Doğru ve Gerektiğinde Güncel Olması

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlendiğinin kabulü için, öncelikle söz konusu kişisel verinin doğru ve gerektiği durumlarda güncel olması yasal bir zorunluluktur. Kişisel verilerin doğru tutulması mutlak bir zorunluluk iken, güncel tutulmaları ancak “gerektiği” durumlarda zorunluluk teşkil etmektedir. Örneğin, işçilerine dönemsel olarak erzak yardımı yapan bir işverenin işçinin ailesinin kişi sayısına ve konuyla ilgili diğer bilgilere güncel olarak vakıf olması gerekmektedir. Bu ilke, kişisel verilerin yanlış tutulmasından dolayı ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin zedelenmesini engellediği gibi, veri sorumlusunun da veri işleme amacına uygun olarak sonuç almasına hizmet etmektedir. Kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel olması ilkesi, ilgili kişinin kişisel verilerine erişim hakkı ve verilerin düzeltilmesini talep etme

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

hakkı ile bağlantı içerisindedir. Bu bağlamda veri sorumlusu, kişisel verilerin doğru olup olmadığını temin etmek üzere gereken tedbirleri almakla ve ilgili kişilere kendi verilerinin doğruluğunu denetleme imkanını etkin biçimde vermekle yükümlüdür. Nitekim, ilgili kişi tarafından verilen her bir bilginin doğru olup olmadığını kontrol etme yükünü sadece veri sorumlusuna yüklemek hakkaniyetli değildir. Veri sorumlusunun, verilerin doğru işlenmesiyle ilgili olarak ilgili kişiye denetleme imkanını etkin olarak vermesi sorumluluğun paylaşımı bakımından da önemlidir. İlgili kişi tarafından doğru olarak verilmesine rağmen verinin yanlış işlenmesi, verinin işlenmesiyle ilgili olarak ilgili kişiye etkin bir erişim ve denetim hakkı verilmemesi nedeniyle verilerin yanlış işlenmesi durumlarında veri sorumlusunun sorumluluğu doğmaktadır. Önerimiz, KVKK uyum sürecinde mutlaka “veri işleme politikası”nın oluşturulup ilgili kişilerin bu hususta aydınlatılarak hangi verilerin güncel tutulması gerektiğinin açıkça belirlenmesidir. Bu konuda bir başka önerimiz, kişisel verilerin doğru ve güncel olduğunun kontrolünü kolaylaştırmak amacıyla hangi verinin hangi kaynaktan edinildiğinin de kayıt olarak tutulmasıdır.

Bazı durumlarda yanlış işlenen verinin makul ve meşru amaçlarla tutulmaya devam etmesi gerekebilmektedir. Ancak her hâlükârda, verilerin doğru tutulması yasal bir zorunluluktur. Örneğin, telefon numarasının değişmesi durumunda değişiklik bildirimini ilgili kişi tarafından yapılması kararlaştırılmış ancak buna rağmen ilgili kişi, veri sorumlusu olan bankayı bu konuda bilgilendirmemişse ve bazı bilgilendirmelerin cep telefonuna SMS olarak gönderilmesi kararlaştırılmışsa bankanın eski telefon numarasını arşiv amacıyla tutması makul ve meşru bir gerekçeyle dayanmaktadır.

E. Kişisel Verilerin İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olarak İşlenmesi

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmesi, o verinin belli bir amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak işlenmesine bağlıdır. Bu ilke, çeşitli düzenlemelerde “veri minimizasyonu”, “veri ekonomisi”, “verileri asgarileştirme” ve “yeterlilik ilkesi” gibi kavramlarla açıklanmaktadır. Bu ilkeye göre veri işleme, belirlenen amaçla sınırlı olarak ve amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak mümkün mertebe en az miktarda veriyle gerçekleştirilmelidir. Veri işlemeyi minimum düzeye indirme, veri toplama ve işleme faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için mümkün olan en az miktara indirgemeyi ifade etmektedir. Örneğin, bir tuhafiyeye mağazasının müşterilerinin çalışma durumlarına ilişkin bilgi toplaması bu ilkeye aykırılık teşkil ederken, bir bankanın kredi vermeden önce ilgili kişinin çalışma durumu hakkındaki verilerini işlemesi bu ilkeyle çatışmamaktadır.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

Kurul bir kararında (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5413/Islenme-Amacinin-Gerektirdiginden-Fazla-Kisisel-Veri-Islenmesi-Aktarilmasi-Veri-Minimizasyonu-Ilkesine-Aykirilik->), *“mahkemece veri sorumlusundan ilgili kişi hakkında bazı kişisel verilerin talep edilmesi ve veri sorumlusunun gereğinden fazla kişisel veri aktarımında bulunmasının; Kanunun 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan işlendikleri, amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine aykırılık teşkil ettiği”*ne hükmetmiştir.

Türk Borçlar Kanunu’nun (TBK) hizmet sözleşmesi ile ilgili m. 419 hükmü gereğince, özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işveren, işçiye ait kişisel verileri, ancak işçinin işe yatkınlığıyla ilgili veya hizmet sözleşmesinin ifası için zorunlu olduğu ölçüde kullanabilmektedir. Bu hüküm, hizmet sözleşmesi ilişkisinin söz konusu olduğu durumlarda, kişisel verilerin ölçülü olarak işlenmesi ilkesinin somutlaştırılmış halidir. Açık hüküm bulunmayan hallerde de somut olayın özellikleri değerlendirilerek KVKK m. 4 hükmü gereğince bu ilkelerin gereğinin yerine getirilip getirilmediğine karar verilmesi gerekmektedir.

Veriyi işleme amacının değişmesi durumunda, kural olarak değişen amaca yönelik ayrıca hukuka uygunluk şartlarının sağlanması gerekmektedir. 6698 sayılı KVKK’nin gerekçesi bu yönde olmakla birlikte uluslararası kurallarda durum farklıdır. GDPR’ye göre, kişisel verinin belirlenenden farklı bir amaçla işlenecek olması halinde, yeni amacın önceki veri işleme amacıyla bağlantısı değerlendirilmektedir. Diğer yandan, 95/46 sayılı Direktif sonradan ortaya çıkan amacın, önceki amaçla ilgili olmasını aramıştır. KVKK’de konuya ilişkin açık bir düzenleme bulunmadığından bu durum doktrinde çeşitli yazarlar tarafından eleştirilmektedir. Önemle belirtmek gerekir ki, aynı kişisel veri işlenmiş olsa dahi, zaten işlendiği ya da işlenmekte olduğu gerekçesiyle yeni bir amaç doğrultusunda işlenememektedir.

Bu ilkeye aykırı uygulamaların ve bu uygulamalardan doğabilecek sakıncaların giderilmesi amacıyla; *“Tasarımla Veri Koruma (Privacy by Default)”*, *“Varsayılan Ayarlarla Veri Koruma (Privacy by Default)”*, veri depolama sınırı (yasağı), anonimleştirme, takma ad kullandırma gibi fazla veri kullanımını engelleyerek verileri en aza indirmenin mümkün olduğu kabul edilmektedir.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.

F. Kişisel Verilerin İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç İçin Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenebilmesi, söz konusu kişisel verilerin ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi gerekmektedir. Belirli, açık ve meşru bir amaçla tutulan kişisel verilerin bu amaç hasıl olduktan veya ortadan kalktıktan sonra elde tutulmaması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki, kişisel verilerin tutulması ister hukuka uygun ister hukuka aykırı olsun, her hâlükârda, hem veri sorumlusu bakımından hem de ilgili kişi bakımından çeşitli riskler barındırmaktadır. Şöyle ki, verilerin saklandığı süreyi sınırlandırmamak veri sorumlusu bakımından güvenlik risklerini arttıracak gibi, ilgili kişi bakımından da kişisel verilerin farklı amaçlarla kullanılma riskini hep ihtimal dahilinde tutacaktır.

Bu ilke, kişisel verilerin işlendiği amaç için artık gerekli olmayan kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi yahut anonim hale getirilmesini gerektirmektedir. Böyle bir durumda, 28.10.2017 tarihli “Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik) uygulama alanı bulmaktadır. Yönetmelik m. 7 hükmü gereğince, KVKK m. 5 ve KVKK m. 6 hükümlerinde yer alan kişisel verilerin işleme şartlarının tamamının ortadan kalkması halinde, kişisel verilerin veri sorumlusu tarafından resen veya ilgili kişinin talebi üzerine silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi yasal bir zorunluluktur.

Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu tarafından hazırlanmış olup her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılıp kullanılamaz. Burada yer alan bilgiler, Türk Hukuku’na ilişkin genel bilgiler olup hukuki mütalaa niteliğinde değildir. Okuyucunun bu bültende yer alan bilgileri kullanması tamamen kendi sorumluluğundadır. Bu bülten, ARIHAN & ARIHAN Hukuk Bürosu ile okuyucu arasında hiçbir şekilde vekil-müvekkil ilişkisi yaratmamaktadır.